

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadónálban előre:
 Egy évre 18 kor.
 Folyóévre 6 " "
 Ketyben máskor kezdve:
 Egy évre 20 kor.
 Folyóévre 8 " "
 Vidékre postán szállítva:
 Egy évre 24 kor.
 Folyóévre 10 " "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétig az ország újság kiadónál.
 Szerkesztőség és kiadónál:
 Nagyvárad, Apáczka-utca 3.
 A szerkesztőség kizárólag visszadátol vagy megrendelés nem vállalhat.
 Hirdetvések és kiadónálban intézendők.
 Egy sor minden évre 5 fillér.

NAGYVÁRAD, augusztus 6.

Még országgyűlés is van.

Szinte eibámul az ember, mikor a japán háboruk és személyi hírek olvasása után rá bukkan a lapban, az országgyűlés rovatára. Ugyan kinek van kedve országgyűlésezni ebben a nagy melegben, vagy miféle életbe vágó szükség hajtja az országot, hogy izzó nyárban is permanens üléseket tart.

Hát bizony ez a mi parlamentünk, melynek működését épp úgy megszoktuk már, mint a molnár a malom, mint az obstrukció idején.

Mert hát régóta üresen jár a garat, ott a parlamentben. A beszédekben nincs mag s a személyi leleplezések csak üres szalma cséplés.

Nem ilyen nemzet gyűlésekért küzdöttek atyáink századokon át! Milyen vívmány volt az, mikor kimondták, hogy minden évben lesz nemzetgyűlés! Milyen vívmány, mikor kikötötték, hogy többé patensekkel nem szabad kormányozni Magyarországon. Minden törvényhez a nemzetgyűlés beleegyezése kell ezután.

Azt hitték őseink, hogy végre eljött a magyar világ. Az a világ, mikor a magyar lesz ur a maga portáján és ezután az lesz rossz, ami nekünk rossz, az lesz jó, ami nekünk jó. Mi is azt gondoltuk,

hogy ily nagyértékű a nemzetgyűlés és harcoltunk fegyverrel is érte 48-ban. Ugyan, kérem igazán, jelentkezék az, a ki ezért a parlamentért életét és vagyonát kockázza vetné!

Hát ér ez a parlament egy csöpp vért, egy arasznyi birtokot, egy lyukas mogvorót!

Ime forró nyárban is folyik a költségvetés tárgyalása és ásitva vesszük észre, hogy ni ni! a parlamentünk működik. Automobil gyorsasággal szágult az országgyűlési vita és végzi ki egymásután a tárczák költségvetését.

Aratás idején, szükös esztendőben, még az agrár tárcza se csinál semmi mozgalmat. Száraz ágon csüggedő ajakkal hallgattak a jó madarak.

Láttuk ennek a nagy intelligens városnak népét, égni a lelkesedés tüzeiben a választások idején. Ha jól emlékszünk rá, valami országos szenzáció, valami óriási nem várt esemény történt itt a választáskor. Kérdem miért lelkesedett ez a város? Lett-e egyáltalán valami hatása annak, hogy az országban egy emberöltőn át divat politikai irányt fejében bukattott meg egyik legnagyobb magyar város?

Eredmény semmi. Minden folyik a régi mederben és Széll Kálmán vénaszonyos uralmi idejét leszámítva folyik a régi liberális uralom s a régi protekciós, korrupciós rendszer.

Ásító társadalom és unatkozó, untató parlament szép egy pár.

Kereskedelmi szerződés megújítása

előtt, talán az önálló vámterület előtt állunk és ásit az ország s csak úgy véletlenül a reggeli kávé mellett a japán háboru táviratai után veszi észre, hogy az országgyűlés tárgyal. Miről?

Azt nem érdemes elolvasni, mint nem érdemes komolyan venni a nagy parlamenti harczokat sem.

Valahogy csak lesz, mert ugy sohasem volt, hogy valahogy ne lett volna. Ez a társadalmi és parlamentáris felfogás.

Ásítsunk, míg más nemzetek élet-halál küzdelemben vannak P-y.

Automobilos ezred.

Nagyon naiv lettek azt hitték, hogy azzal a közel 500 millióval, amelyet a legutóbb megszavaztak az osztrák hadseregnek, egyelőre békeségünk lesz. Klasszikus tévedés, mert már ma — mikor a sok millióból még alig fogyasztott valamit — már előre vetődik újabb száz meg százmilliók kiadás árnyéka. Bécsből jelentik hogy az osztrák automobilklub a katonai körök nagy öröme felajánlotta önkéntes szolgáltatást a szeptemberi hadgyakorlatokra. A közös hadügyminiszter a klubhoz intézett leiratban elfogadta az ajánlatot és megengedte, hogy a hadgyakorlatokon 10 automobil és 22 motoros kerekpár tábort gyakorlatokat végezzen; egyben kipróbálják a teherszállító-automobilokat. A miniszteriumban már készen van a terv, hogy egész motoros-ezredet alakítsanak, és az összes ezredet csakugy ellássák motorkocsikkal.

„TISZÁNTÚL“ TARCZÁJA.

Amikor a nyakkendőt »Ö« köti meg.

Irta: GÖNDÖR FERENCZ.

Volt egy sápadt, rozoga tündérvő poéta. Kévé volt a poétának a ruhája. De annál több, annál nagyobb szíve volt. Volt pedig az ő rendkívül nagy szívének egy sivtelen bálvány. Gyönyörű bálvány. Jaj, az a leány csodaszép volt. Micsoda arca! Hófehér, érdekesen sápadt arca. Ragyogó, kerek szemek. Dús szemöldök. És az az edes piczi szája. Azok a cseresznye piros ajkak! Az a gödrös kis ál. És az a kis finom hajlékony termé! No, meg a világosbarna, sejtelen sen vibráló haj. Csak a mesében olyan! Egyszóval: igaz volt a poéta megimádot megcsodált ideálja. Az Isten csak különös jókedvében teremt ilyen igazán a saját képre formált személyt. Mondom eszményi szépség volt a leány, akit a poéta imádot. A leány — a csodaszép leány — nem tudta, hogy a poéta is él. Mert a poéta sosem be-

szélt a leánnyal. De, ha meglátta az utcán, órákig elkísérte a lányt. Persze tisztes távolságból. Az ilyen kisérgek tések után haza rohant a szerelmes poéta kicsi hónapos szobájba és óriási nagy könnyeket sirt. Valóságos kirokodik könnyeket. Ebben a meddő vágyakozásban, az ilyen kétségbeesésben szent hang a ban születek meg a nagy, forró, szírelmes versek. Micsoda izzós versek voltak ezek! Ezek a versek voltak az énekek énekei. Szerelmes nagy énekek...

Elküldte pedig az összetört szívű poéta ezeket a szerelemről zengő verseket illatos rózsaszintű levélpapíron a leánnyak. Hogy milyen sors érte ezeket a rajongó énekeket, azt az álmodó álmodó poéta nem tudhatta, mert hát nem szólhatott a leánnyal. Pedig, hogy szerette volna tudni! Hogy szere ott volna a leánnyal beszélni. Csak egyszer! Azután nyugodtan halna meg...

Törte a fejét. — álmodó fejét — hogy ismerkedh tne meg azzal a gyönyörű leánnyal. De hiába! Oda őt senki be nem vezethette.

Nem voltak neki olyan előkelő körből barátai. Mert — szerencsés lényégre — a leány még hozzá gazdag szülők gyermeke is...

Gondolkozott tehát a jó fiú, mit tegyen? Mert a leánnyal beszélőnie kell, ha addig él is. De semmit sem tudott kieszélni. Semmit.

Hiszen poétának poéta volt ő, de okos ember nem volt. Egy jó gondolat, egy életre való ötlete soha sem volt neki. Soha... A fejében is — agyiló helyett — siv volt. Sivvel pedig — mint az tudvaló — nem lehet gondolkozni. Csak szeretni, örülten szeretni... Szeretni, mint egy poéta...

Történt pedig, hogy egy lázas pillanatban — amikor a poétának a szívébe is a szíve huroklykodott... — hogy egy néptelen utcán meglátja a poéta az ő Istensőjét. Mint a szélvész, rohan — öntudatlanul, öntudatlan — a leány után. Amikor lehágyva odérkezik, esőernyőjét ajánlja föl az ámuló leánnyak. Az hánosan fő k-czag. (Milyen ed s, lelkes-és-gi-

Ujdonságok! Uri és fiu panama-, filz- és szalma-kalapokban. Női, férfi és gyermek nyári cipőkben. Fehér és színes puha, valamint sport- és turista-ingekben. Övek, félmellények, rövid alsónadrágok, fürdő-köpenyek, sapkák, flottir-törülközők, nyakkendők, keztük, harisnyák; s mindennü fürdő- és nyári divatcikkekben meglepő szép választék, feltűnő olcsó árban. Ruhának való csettonok, zephirek, battisztok

FÁBRY TESTVÉREK-nél Olaszi, Fő-utca. Telefon: 76.

mint akár ágyakkal és egyéb technikai eszközökkel. Mindez nekünk kettős öröm; először illeszhetünk majd, mint a köles, hogy az automobilokkal kísérletezzenek és végül meg is csinálják a nagy újítást, és másodsor már előre is biztos, hogy a szükségletet az osztrák automobilgyár fogja szállítani és újabb nagy áldozatainkból nekünk nem fog megtérülni egyetlen fillér sem. Megint újabb alkalm, hogy bennünket az osztrákok javára kiszoroljanak. Tudósítónk különben azt is jelenti, hogy arra az esetre, ha az osztrák magángyár nem tudná teljesíteni az összes rendeléseket, a hadügyminiszter osztrák területre, Bécsújhelyen külön katonai automobilgyárat állítana fel. Utóbbi terv bizonyára kedvezés akar lenni a magyaroknak, mert a bécsújhelyi gyár kéményét a magyar határról meg lehetne látni egészen és nem pusztán kvóta arányában.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, augusztus 6.

Ha az előjelek nem csalnak, úgy a jövő hét végén megkezdődik végre a rég óhajtott szünet. Ideje is már, mert ha sokáig tartának még az ülések, úgy azokon csak az elnök és a jegyzők jelennének meg. Ma is szólott a harang az ülés elején, de hiába, alig hirt egy pár pontos honatyát a terembe csalni, a szombati nap különben sem igen alkamas arra, hogy a t. Ház határozatképességét emelje, mert ilyenkor inkább vannak, mint a fővárosban. Nem is merete ma előbb Feilitzsch Arthur elnök az ülést megnyitni, amíg az ellenzék hevesebbé tagjai meg nem nyugtatták, hogy nem lesz katalógus olvasás. Kivételt csak Szemere Miklós tesz, aki annyira érdeklődik a katonai dolgok iránt, hogy a kottinburgi versenyek helyett már jóval az ülés előtt megjelent a t. Házban.

Elnök: Feilitzsch Arthur báró.
Napirenden van a

katonai alapítványokról szóló

törvényjavaslat folytatódó tárgyalása.

Okolicsányi László: A miniszterektől eddig konkrét formában mást, mint ezt a törvényjavaslatot a nemzet még nem kapott. Ez a törvényjavaslat abból a szempontból készült, hogy a tisztikarban a magyar szellemet nevelje, hogy a tisztikarban olyan tagjai is legyenek, akik a magyar nyelvet bírják. Ezt a törvényjavaslatban nem találja meg és mivel a közjogunkkal ellentézik az ország államisége érdekében nem szavazza meg.

Minékül alapítványokat kell létesítenünk idegen intézeteknél, hogy magyar fiukat is képezhessenek a közös hadsereg számára. Kérde a minisztert, miért nem képeznek a mi honvédközpontjainban olyan tiszteket.

A Ludovika Akadémiából vesznek is át végzett növendékeket és azok meg is felelnek a közös hadseregben hivatásaiuknak. Sokkal helyesebbnek tartaná, ha csak az érettségi után menének a katonai iskolába a fiatal emberek, mert olyankor már jól meg tanulják, hogy mi a céljuk a jövőre nézve. A közös hadügyminiszter mindig jelét adja annak, hogy nem tud megbatkozni a magyar közjoggal és törvényekkel.

A katonai alapítványokat is csak azért kaptak, hogy újabb teher szakadjon rájuk. Semmi bizalma sincs azok iránt, akik az alapítványi helyeket kezelni fogják. A hadügyminiszternek Magyarországra szóló intézkedéseit a magyar kormánynak kellene ellenőrizni.

Gabányi Mialós: Nem engedik ám ezt Bécsben.

Okolicsányi László: A katonai intézetekben a tanároknak olyanoknak kell lenni, hogy az a magyar érdekeknek megfeleljen. Ameddig ezt nem tudjuk elérni, addig magyar szellemű nevelés nem lesz. Határozati javaslatot nyújt be, amelyet ha a többség el nem fogad, úgy szemfényvesztés és humbug az egész javaslat. (Zajos helyeslés a baloldalon.)

A magyar társadalom nem hazaáruló.

Kaus Ivor báró csatlakozik Okolicsányi és Bakonyhoz. Hibáztatja, hogy a katonai nevelő intézetek a szöszoros értelmében germanizálóak. És ezeket a katonai alapítványokat még nemzeti vívmányoknak nevezi a miniszterrelük. Ezek a vívmányok lehetnek osztrák, de sohasem lehetnek magyar nemzeti érdemek. A miniszter a magyar társadalomban keresi a hibát,

mert az nem rokonszenvezik a katonai neveléssel. Hogy is kívánhatja a miniszter, hogy rokonszenvezen a társadalom, mikor ezek az intézetek az osztrák hadseregnek nevelnek ifjakat? A magyar társadalomban sohasem fogok hazaárulókat találni. (Ugy van a baloldalon.) Nem fogadja el a költségvetést. (Helyeslés a néppárton.)

A tankönyvek hibája.

Rátkay László kifogásolja a tankönyveket. Törvényelmi, alkotmányjogi és közjogi szempontból nevelésesek, sérelmesek és felháborítóak a tankönyvek. Határozati javaslatot nyújt be, mely szerint utasítsák a kormányt, hogy a tankönyveket terjeszesse a Ház elé. (Helyeslés a baloldalon.)

A honvédelmi miniszter beszéde.

Elnök: a vitát bezárja.

Nyíri Sándor honvédelmi miniszter: Az alapítványok kérdését az előadó eléggé lényesen megvilágította, csupán az ellenzéki aggodalmakkal kíván foglalkozni: különösen azt hangsúlyozta az ellenzék, hogy a magyar nemzetnél kíván a javaslat áldozatokat az osztrák hadsereg részére. Arról senki sem tehet, hogy a magyar ifjak alig jelentkeztek a magánalapítványi helyekre. A közös kincstári helyekre is csak 20—25 százalékban jelentkeztek. Kifogásolták, hogy idegen tanárok fogják a magyar ifjakat tanítani. A tantervet is tudni kívánták. A tantervek minden könyvkereskedésben kaphatók. A tanterv bevezetésében meg van jelölve az a szellemi irány, melyre az egész oktatás reá van fektetve.

A katonai főreáliskolában a történelem tanórái emelttől fognak. Hasonlóan a hadapród iskolákban is. Főszerepe azokat a tantárgyakat, melyeket magyarul tanítanak. A kémia, a természettant, a vallástant, a számtant stb. mind magyar nyelvű tankönyvekből tanítják.

A közjogot is tanítják, még pedig külön a magyart és külön a németet. A tanárok magyar iskolában nevelkedtek, tanulták a magyar nyelvet.

Ki van zárva, hogy a tanárok nem tanítanak kellő módon a magyar tantárgyakat és hogy a magyar tantárgyak tanítása mellett is elnémetesítik az ifjakat. Ha ezek között a körülmények között azonban mégis akadna olyan ifjú, aki hajlik az elnémetesedésre, aki e mel-

lős hangon . . .) Es — szivbuckóztatós — hangon — megszólal:

— Ön esernyőjét ajánlja föl nekem, holott gyönyörű idő van s az égen nyoma sincs a felhőknek. De azért nem bánom. Ha fölajánlotta, nem utasítom vissza, Adja hát ide! No, adja már!

A poeta zavartan kapkod levegő után. Csak most látta, mit tett. Fölajánlotta esernyőjét — napfényes időben — holott nincs is nála esernyő; egyáltalán nincs is esernyője . . . Zavarában, szívenében szeretett volna a föld alá süllyedni. Ezt biztosan meg is tette volna, — végre is, mi egy poétának rövid idő alatt a föld alá süllyedni . . . — ha nem szeretett volna olyan nagyon azokba a kerek, buzavirágkék szemekbe nézni . . .

Végre a leány mekkönyörült rajta és így szólt: (Hogy milyen hangon azt már tudják . . .)

No jól van! Elengedem az esernyőt. De nem lenne szives megmondani, hogy mit akar és egyáltalán kihez legyen szerencsém?

A poeta zavartan hebegett valami olyasfélét, hogy ő nem tud szólni . . . ő csak bá-

mul . . . csak szeret, imád . . . és régen keresi az alkalmat a megismerkedésre, de . . . nem talál módot, végre nem tudott magán uralkodni . . . megfeledkezett önmagáról . . . nem tudta mit tesz . . . most sem tudja mit tett . . . csak azt tudja, hogy valami nagy nagy boldogságot . . . Végre kinyögte nevét, mire a leány önkénytelenül felkiáltott: — Az én hűségű poétám! Aki nekem tuczatszámra küldi a szerelmes verseket . . . ?

Aztán megengedte — anélkül, hogy ez kérni merete volna — a poétának, hogy másnap délután három órákor meglátogassa. A poeta megragadta a leány kezét — nem tudom leírni ezeket a kezeket — és két hatalmas, szenvedélyes csókot csókolt rá. Aztán elrohant. Boldogan. Azt a boldogságot leírni, erősebb toll kellene. Tánczolt, ugrált, sirt, ordított, kaczagott, dühöngött örömeiben . . . Nem aludt egész éjjel. Le sem feküdt! Csak nagyon-nagyon örült, örült . . .

Másnap délután fél három órákor diszba volt. Nagy haja gondosan megfésülve. Fejtá-

gyadt fényű szürke csilinder fődé. Egy három forint ötven krajczáros nyári vászoruha volt rajta. Es gumitalpu cipő. Az ingkardusnál jött kissé zavarba. Nem volt tiszta gallérja tudni illik. De — mire képes az a szerelem! — segített találmányára. Avagy nem nagy találmányosság, hogy észébe (?) jutott: van neki egy prospicacsos nyári inge . . . Ezt vette föl. Hozzá a leghosszabb nyakkendő kötötte csokorba. Hódító csokorba. Ilyen toleiben állított be izgalomtól remegős szívevel a fótos képű, szerelmes fiú. Jaj, mennyit érzett ez a ideális gondolkodásu istenember ebben a korszakalkotós pillanatban. Es hogy drukkolt . . .

A poeta tehát belépett. Barátságosan fogadták. Eltöltött ott egy menyei órát. Egy menyei, boldog órát. Mikor távozni készült, a leány tréfából, pajkosságból kioldta a nyakkendőt. A poeta boldog zavarba jött. A leány ezután azon a bizonyos hangon így szólt: No majd én megkötöm. Es megkötötte. Oh, ti prózai, hétköznapi emberek! Hát van nektek fogalmatok erről a boldogságról? Azt a boldogságot csak érezni lehet. Azt is csak egy poeta

A legjobban ajánlható az úri közönségnek ruha-beszerzésre

MITTEILER EDE

Nagyvárad,

Fő-utca.

(Uri Casinó-épület).

TELEFON 520.

angol divat férfiszabó-cség

Szövetek méterenként nálam a legolcsóbb gyári árban szerezhetők be.

mely angol szövetekből a legújabb szabás szerint a legszebb kivitelben készült **férfi-öltönyöket**, s minden e szakba vágó ruhaneműeket. — Női costuméket, valódi angol SZÜVETEK nagy választékban

lett az oktatási rendszer mellett elnémetesedik, azokra fönniartja azt a nézetét: »hadd hulljon a férgese.« (Helyeslés a jobboldalon.) Az ilyen íjak nem érdemlik meg azt, hogy a magyar állam kebelén fölimegedjenek. (Helyeslés a jobboldalon.)

A képviselők hagyjanak fel a folytonos alaptalan aggodalmaikkal, hanem épen befolyásokkal hassanak oda, hogy a magyar társadalom kedvet kapjon ahhoz, hogy fiaikat a katonai pályára szánják. (Ugy van a jobboldalon.)

Majd Okolicsányi szavaira reflektál. Nem fogadja el annak azon indítványát, hogy kormánybiztosok küldessenek ki a honvédelmi kormány részéről az akadémiák vizsgálataira, mert ezzel mintegy egyenesen bizalmatlanságot mutatnánk ki a közös hadügyi kormány iránt a legsértőbb formában, erre pedig ok nincsen. (Ugy van a baloldalon.)

Kéri a törvényjavaslat elfogadását annyival is inkább, mert a közönség rokonszenvez a javaslattal, amit igazol az a körülmény, hogy az alapítványi helyekre 300-on felül pályáztak. (Eljenzés.)

Okolicsányi személyes kérdésben félreértett szavait igazítja helyre.

A Ház a javaslatot általánosságban elfogadta.

Ugyszintén a *honvédelmi tárcza* költségvetését is.

Következik napirend szerint a

pénzügyi tárcza

költségvetése.

Hegedűs Lóránt előadja röviden ismerteti a javaslatot és elfogadásra ajánlja. (Helyeslés a jobboldalon.)

Az adóreform.

Mezősi Béla beszél a függetlenségi Kossuth párt nevében. Az adóreformot sürgeti. Utal a nép anyagi helyzetére. Folytonosan kivándorolnak, mert a föld nem termelte meg a megélhetési anyagot a téli időre. Hozzájárul még a nép anyagi romlásához a horribilis megadóztatás.

Szóló már egy olyan pénzügyi politikát szeretne látni, melylyel könnyítve lenne a terheken, nem pedig nehezítve. (Ugy van a baloldalon.) A czukoradó kérdésével foglalkozik ezután.

tudja élvezni. Bizony, hiába mosolyogtok, csak egy poéta!

Amikor a lány a poéta nyakkendőjét megköltötte, az majd megfult a boldogságtól... Nagyon szorosan volt kötve a nyakkendő tudniillik. De ő boldogan fuldoklott. Es könnyezve köszönte meg a nagy kegyet. Erzékenyen elbucszott. Aznap estig a lány megköltötte nyakkendőben lötött futott, mint igazán boldog költő. Este lefeküdt. De hogy is oldta volna ő le a nyakkendőt. Hsz-u »Ö« kötötte meg. A proppincos ingben és a leány megköltötte — jó szorosan megköltötte — nyakkendőben ágyába. A mult éjjeli izzalmai és a ma boldogság kimerítették és csakhamar boldogan, mosolyogva elaludt...

A poéta nincs egyedül. Karján van a vakítóan szép, fehér leány. Es kar-karba fűzve boldogan sétálnak egy zöld gyepek, idálisan szép helyen. A ruganyos fenyő meghajlott lábait alatt. A hold ezüstös fényénél a fűvet bevonó harmat szárazságra csillogott. A zöld fűtenger különös színtömeglegben uszott. Egy helyen vakítóan fehér, máshelyt rejtelmes árnyékos. A kristályos vízből visszaragyogtak a csillagok az azurkék égbe. A levegőben ezer virág illat hömpölygött. Isteni szép éjszaka volt. Az ezüstös homály és a beszélő hallgatás gyönyörű adala. A magasztos éjszakában gyönyörű itasan ment a poéta a leánnyal. Szorosan egymás mellett egymás szemébe nézve haladtak. Némán szerelmesen. Egy szóval sem za-

Beszéde végén egy határozati javaslatot nyújt be.

A pénzügyminiszter beszéde.

Lukács László pénzügyminiszter: Elismeri a nép baját, de ennek maga a nép az oka, miért nem fizette be az ex lex idején adóját? Most a rossz termés miatt még inkább megcsinált adója felszaporodását. A czukoradó nem veszélyezteti a magyar czukrot. Kéri a Házat, mellőzze a határozati javaslatokat és szavazza meg a költségvetést.

Mezőssy nem veszi tudomásul Lukács miniszter válaszát. Fentartja határozati javaslatát.

A Ház a határozati javaslatokat elveti, a költségvetést pedig megszavazza.

Lukács László benyújtja az 1904. évi költségvetés megajánlásának javaslatát.

Vége 3 órakor.

A Habsburgok Keleten.

Evszázadok ferde politikája, az osztrák politikusok csodálatos rövidlátása bosszulja meg most magát.

Nyugati Habsburg — nagyhatalomról ábrándoztak Mohácstól Königrätzig. Ez a rögeszme vitte a magyar huszárokat Párisig és Nápolyig s hozta nyakunkra a francziát. Evert késett a török kiverése s jött a török helyébe a németönkény. Ezrt kellett az osztrák tartománypouoniban belegyömöszölni Velenczét. Lombardiát, Holsteint s aztán elveszteni dics-telenül valamennyit. Ezért kellett a keleti magyar állam önállóságát minden elképzelhető módon megcsontítani.

Ekközben pazarlódtott a drága idő, a drágább pénz s a mindernél drágább vér és ma megint ott állunk, a hol voltunk Mohács előtt, Sem Magyarországnak, sem Ausztriának határozott célja nincs, e célra vezető munkát még csak kezdnie kell. A vetésről gondolkozunk, holott soha sem lehetett volna jobban aratni, mint éppen most.

varták a természet csodás harmóniáját. Csak mentek, mentek... Lépteik nyomán virágok fakadtak. Illatos szerelem virágok. Mámorosan haladnak a csókos, himnuszos levegőben... Nyitkák, habzoltak a levegőt... Mohón... Es ha nem tudának eleget nyelni... Mindig többet és többet akartak behelteni a virágillatos levegőből... Most a gyönyörűleány két hófehér karját nyaka köré fonja a poétának és két eperajkát a poéta lázas ajakára tapasztva szerelmesen csókolni kezdi és szenvedélyes ölelésével majd megfojtja... A poéta is nagy erővel öleli magához a leányt... Erzi, hogy a levegő mind kevesebb lesz számára, érzi, hogy a leány ölelésével megfojtja. Erzi hogy fuldoklik... Megfult a boldogságtól, a gyönyörtől... Boldogan ful meg...

Erős, durva vágást érez egyszerre a poéta és amint kinyitja kidagadt szemét a haziaszszonyát látja maga előtt kess l a kezében. Nyöszörögve kérde, mit csinált a késsel és miért költötte föl. A késsel az urfi nyakkendőjét vágta ki felett az asszony. Azért vágta ki, amért feköltöttem is, mert már fuldoklott, olyan volt, mint a kék posztó. Még jószerecse, hogy bejöttem.

A poéta sirva fakadt, miért nem hagyott meghalni.

Az asszony nagy hangon válaszolt, és kifizette volna meg a négy hónapi házbért... ?

Francziország meglehetősen léha ügyből feibontotta Rómához való viszonyát.

Ennél a viszonytól terhesebb valamit képzelni sem lehet a Szentszékre nézve. Minden jog a szabadkőműves kormányé, Rómáé ugyszólván csak a tisztelet. A mellett a francia kormány önkényűleg hozzácsatolt a viszonyt szabályozó konkordátumhoz olyan rendelkezéseket, amelyeket a pápa soha el nem ismert. És azonfelül a francziákat illette a keleti keresztények fölött a fővédnökség.

Ezen a czimén hatalmas politikai befolyásra tett szert a közvársaság, amelyet most a szabadkőműves kormány vak gyűlölete folytán elveszít.

Ha a Habsburgok Nyugat helyett Kelet felé irányítják figyelmüket, — most egész természetesen őket illetné meg a fővédnökség.

Lombardia, Veleucze, Holstein helyett képzeljük a magyar korona alá visszahódítva Moldvát, Oáhországot, a Balkán bárságot. Ezekbe egy erősen kifejlett uralkodó magyar értelmiségi és kereskedő osztályt, mint volt hajdanában.

Sem a német, sem az olasz nem követeli egyiket sem, ellenben, van itt egy keleti nagyhatalom, erősebb, mint volt a nyugati az ötvenes évek derekán, az igaz, hogy magyarabb is. Mikor Róma körülöz, kire bizza a francziáktól cserbe hagyott keleti híveket, nem is gondolhatna soha másra, mint csak a magyar királra.

Igy is rágondol, legalább az a hire. Csak-hogy félt, hogy a gondolat meg fog maradni egyszerűen gondolatnak. A Habsburgok legfőbb ereje ma az uralkodó tekintélye. Ausztriából soha sem lehetett erős államot csinálni, Magyarországból nem is akartak, most aztán, mikor erő kellene, éppen csak ezt nem találják sehol.

A francia szabadkőműves léhaság eljatszotta a keleti keresztények fölötti védnökséget a mult héten; a Habsburgok tanácsadói eljatszottak 20 évvel ezelőtt.

Mi pedig, magyarok csak nézzük a történetek folyását, a melyben oly szép szerepünk volt kifizve, amiód kevés nemzetnek jutott. Most már késő a bánat. Ha meg is kapja királyunk a fővédnökséget, sem mi, sem Ausztria nem látunk benne előnyt, csak olyan terhet, a melynek erőnk semmiképpen, sohasem tud most már megf llni.

Kár, nagy kár értünk!

A keletázsiai háboru.

Döntő ütközet.

Páris, augusztus 6. A Matin jelenti Pétervárról: Arról biztosítanak, hogy 200000 fő japán áll küzdelemben Kuropatkin seregével Kuroki vezérlete alatt Liajangsal. Hir szerint ez az ütközet fogja a háboru kimenetelét eldönteni.

Dánia semlegessége.

Koppe hága, augusztus 6. A Köln. Ztg. 2-iki cikkében, melyben arról van szó, hogy Dánia, Svédország és Norvégia állandóan semlegesnek nyilatkoztak, amennyiben 1904. április havában szerződéssel kölcsönösen kötelezték magukat, hogy minden háboruban megtarják a semlegességet, azt jelentik a Ritzau-ügyök-

nek legjobb forrásból, hogy Dnia ilyen természetű szerződést nem kötött. Hir szerint a közös semlegességi nyilatkozat, a melyre vonatkozólag a három skandináv ország április havában megegyezett, csak a japán-orosz háborúra vonatkozik.

Japán rendelkezik.

London, augusztus 6. A Daily Maily közlése szerint a japán kormány szerdán 20 millió kincstári utalványt bocsátott ki, amelyek szeptember 15-én fizetendők vissza. Hir szerint ez az összeg nem a háborúra, hanem folyó kiadásokra szolgál. Ugyanez a lap jelenti Jokohamából, hogy egy kis hadihajóvá változtatott orosz gőzös a Kurili-szigetek közelében feltartóztatott egy japán gőzöst, de azt megvizsgálva, szabadon bocsátotta.

Az oroszok hátrálnak.

Tokio, aug. 6. Kuroki tábornok a Keller tábornok ellen intézett támadással szembeszállt az orosz támadó taktikával. Jusulincsut vasárnap délután rendkívül heves ágyutűzzel egy időben támadták meg arczélből és oldalról. Az oroszok ügyességet tanusítottak állásaik megvédésében és elszáncolásában. 9 órakor sikerült a japánoknak az arcéltámadás. Az oroszok különböző kísérleteket tettek állásaik visszahódítására. A balszárnyhadosztlop Pienlingnél összeütközött az orosz előőrssel, melyet visszavert. Egy japán csapat később elérte a Pienlingből visszavonuló oroszokat és azokban súlyos kárt okozott. A földrajzi környezet akadályozta a japán oldaltámadást, az oroszok hétfőn elhagyták állásukat. A földrajzi alakulás miatt nem lehetett őket üldözni, Jancselinnél vasárnap reggel kezdődött a japán ágyutűz, de nem volt hatása.

Port-Artur ostroma.

London, aug. 6. Tokióból érkezett jelentés szerint, Togo hajórajja megkezdte az ágyuzást Port-Artur ellen a tengerről. Az ágyuzás fedezete alatt vonulnak a japánok a bevehetetlennek hirdetett keleti sánczok ellen. A vár elestének hírének minden perczen várják.

Hajcsöng kiürítése.

Budapest, aug. 6. (Saját tud. táv.) Londonból táviratozzák: Hajcsöng kiürítése szerdán éjjel megkezdődött.

Döntő ütközet.

Budapest, aug. 6. (Saját tud. táv.) Londonból jelentik: Liaojang mellett a döntő ütközet megkezdődött az oroszok és japánok között. Ez a csata fogja eldönteni a háboru sorsát. A csatában 200000 japán vesz részt Kuroki fővezéréle alatt.

A japánok bizalma.

Budapest aug. 6. (Saját tud. táv.) Tokióban erősen bizakodnak abban, hogy Port-Artur elestével egyszerre ünnepelehetik meg a Liaojang közelében kivívott döntő győzelem dicsőségét.

UJDONSAGOK.

Az egri érsekség száz éves fennállása.

1804—1904.

Nagy dolgot, érsekségre emelésének százados évfordulóját, ünnepli ma az egri érseki egyházmegye.

Az egri egyházmegye emlékezetes szerepet játszott kezdettől fogva Magyarország történetében. Mint a keleti végek őre a rabló kunok, bessenyők, majd meg a tatárok dúlásai miatt sokat szenvedett, de tett is mindenkoron rendkívüli szolgálatokat a magyar kultúrának és a magyar állami függetlenség szent ügyének. Püspökeinek hazafiasságáról, áldozatkészségéről, tudományosságáról, a magyar hazafiság és kultúra érdekében kifejtett tevékenységéről a történelem fényes lapjai tanuskodnak. Az egri egyházmegye főpapjainak dicsős sorából elég megemlíteni szent Buld vértanút, a lánglelkű Bánffy, Kulit püspököt, aki az aranybullát szövegezte meg, — Eszterháznak köszöni Eger lyceumát.

1804-ben aztán érsekségre emelte Eger püspöki székét VII. Pius pápa jóváhagyásával I. Ferenc király, kihasítván az egyházmegye kebeléből a szatmári és kassai püspökségeket. Azóta hatan kormányozták a megyét érseki mivoltukban dicsőségére az egri egyházmegyének és nagy hasznára a magyarság érdekeinek. Samassa József dr., Eger nagy tudományu, határozott karakterű, tevékeny életű főpapja 1873 óta ül Magyarország e legfiatalabb érseki székében s áldásdús működésével, nemes szívével meghódította nemesek hiveit, hanem mindenkit, ha nem is tartozik a katolikus egyház kebelébe.

Méltán ünnepel hát Eger egyháza a mai napon, tartalmat az egyházmegye ezeréves dicsőséges múltja, díszt és méltóságot pedig nagynevű, hazafias és lánglelkű főpapjainak emléke ad a mai ünnepségeknek.

Tisztelettel kérjük azon előfizetőinket, kik a mult, valamint a jelen évről hátralékban vannak, hogy előfizetési díjajukat mielőbb kiegyenlíteni sziveskedjenek.

*** Városatyák választása.** Mozgalmas élet lesz november hónapban Nagyváradon. A városatyák felének megbízatása ez év végével lejárt s így jó alkalom lesz a kortéskedésre. A törvényhatósági tagok választása mindég nagy hullámokat ver, mert sokan aspirálnak a városatyaságra, hivatottak és nem hivatottak. Ezutal sem lesz másképen, sőt előre láthatólag most még hevesebb lesz a küzdelem, különösen Ujvároson és Varalján. Még három, esetleg négy hónap választ el a voksolástól s már is jelentkeznek az önjelöltek, akik jóelőre készülnék hivatást szerezni.

*** Szük a főreáliskola épülete.** A Nagyvárad városa által az állami főreáliskolának emelt hatalmas palota szűknek bizonyult. Az alsóbb osztályoknál annyi a beiratkozásra jelentkezők száma, hogy párhuzamos osztályokat kell felállítani. *Staubert József*, a főreáliskola igazgatója megkereste Nagyvárad városát, hogy a folyosó falának áttörésével nem lehetne-e a szomszédos községi ipariskola helyiségeiből egy

termet a főreáliskolához kapcsolni. *Köcsényi József* városi főmérnök jelentést tett az ügyben a városi tanácshoz s ebben kifejti, hogy a folyosó közfalának áthelyezésével az ipariskolából egy tanterem átbocsátható a főreáliskola részére. Az átalakítás összesen csak 100 koronát igényel.

*** Motoros vasutak a bihari vicinálissokon.** A máv. e héten rendezte meg a Ganz-gyárból azon motorokat, melyekkel a rövidebb távolságu helyi érdekű vasutak forgalmát szándékozik lebonyolítani. Az államvasutak tervezete szerint Bihar megye vicinálissai közül a belényes—vaskóhi és debreczen—nagylétaí vonalakat fogják még a télen motoros üzemre berendezni. N-ponta mindkét végállomásról több vonatot indítanak.

*** Iszonyu drágaság.** A gazdasszonyok kétségbe vannak esve, olyan óriási arányokban növekszik a piacon minden élelmiszernek az ára. Zöldségfélék alig lehet kapni, az árak ötször-hatszor oly magasak, mind rendes körülmények között. A liszt ára is rohamosan növekedett, 10—12 fillérrel kilónként. A szegény népre óriási baj, hogy az iszonyu szárazságban burgonya éppen nem terem. A piacot különben mesterségesen is drágítják, mert a rendőrség nem törődik a kofák tulkapassáival. A piacon ezen nyónai már a kora reggeli órákban mindent összevásárolnak, részint a piacon, részint a vámsorompoknál s aztán egy kénytelen töltük a közönség megvásárolni a árucikket, ahogy nekik tetszik. Ha ez ellen nem tesz valamit a hatóság, ma holnap a szegény embert tönkreteszik a kofák.

*** Betörés vagy svindli?** Pár nappal ezelőtt nagy szenzációt keltett az egész városban, hogy a fő-utczai Boros I.-féle ókszerész üzletét kirabolták. A rendőrség előtt gyanusnak tűnt fel a dolog s a vizsgálatot kiterjesztette az irányban is, hogy nem-csak szinlelés az egész rablási história s a tulajdonos testvére s megbizottja tette el láb alól a 13 ezer korona értékű aranyeműt. Annak idején háztutatót is tartottak nála. A tulajdonos azonban megjelent a rendőrségen s kérte, hogy megbizottjával szemben szüntessenek be minden nyomozást és vizsgálatot. Ez még nagyobb gyanút keltett s a rendőrség folytatja a nyomozást. Ugy látszik, jó uton, mert a megbizottat tegnap letartóztatták. Erre vonatkozólag a rendőri sajtóiroda a következő jelentést adta ki:

A fő utczai Boros-féle ókszer- és órászűzlet kifosztása óta a rendőrség által folytatott nyomozás a tegnapi napon új fordulathoz jutott; amennyiben *Borgenicht* Jakob magyar honos, helyi lakos ü-levezetőt a felmerült terhelő adatok és okok alapján *Papolczy* Ferencz, tb. rendőrfőkapitány letartóztatta.

*** Kiáltó szó a nyomorból.** Egy szegény özvegy asszony, akinek egyetlen támasza: leánya, már hosszabb idő óta a kórházban fekszik, — a legnagyobb nyomorban, kéri a jószívű emberbarátokat, hogy kegyes adományaikkal felsegíteni sziveskedjenek. Kegyes adományokat rendelkezése helyére juttatnak.

*** A gyermekkorház kibővítése.** A nagyvárad Sztaroveszky-alapítványi gyermekkorház alig másfél évi fennállása alatt bizonyította, hogy mily fontos és áldásos hivatást tölt be s városunk közegészségügyének mily nagy szolgálatot tesz. A közönség teljes bizalommal van ezen kiváló intézmény iránt s éppen nem vált be az a jóslás, hogy a szülők idegenkedni fognak a gyermekkorháztól. A korház állandóan telve van betegekkel, sőt nem

képesek a jelentkezőket befogadni. Ez indította arra az intézet bivaló igazgató-őorvosát, hogy a kórház kibővítését kérje a várostól. A város főmérnöke már elkészítette a kibővítés tervét. Egy új kórháztermet építenek a kapualjából s új bejáratot készítenek. Ezek az építési, illetve átalakítási munkák 3642 kor. 97 állásra vannak előirányozva.

* **Siketnémák iskoláztatása.** A siketnémák budapesti áll. iskolájának első osztályába e hó folyamán veszik fel a rövedékeket. Pályázati határidő aug. 15. Későbbi folyamodványok ez évben nem vétetnek figyelembe. Felvételi nyomtatványokat és tájékoztatót az érdeklődőknek ingyen küld az iskola igazgatósága VIII. Mosonyi-u. 8. sz.

* **Pénzhamisító banda.** Máramarosban a napokban egy jól szervezett pénzhamisító banda nyomára jött huszti csendőrs. Napok óta az egyes kereskedésekben, üzletekben hamis 1, 2, és 5 koronásokat fedeztek fel, melyek ólom és cinkkeverékből voltak készíve. A csendőrség összeszedett egy pár ilyen hamis pénzt és a legnagyobb titokban megejtette a nyomozást. A gyant Keder Ignác, Jéger Márton és Jekel ellen irányult. A csendőrség házkutatást is tartott a gyanúba fogottaknál, de ez eredményre nem vezetett, azonban sok jel vall a nevezettek bűnössége mellett, aminek következtében a csendőrség ketőzött erővel folytatja a nyomozást, s valószínű, hogy már a közeli napokban teljes világosságot vett a bűnszövegetre.

* **Cionista mozgalom Nagyváradon.** A városi zsidóság egy része között megütközést keltett egy név nélkül, csupán *egybehívók* aláírással kibocsátott felhívás, melyben ma vasárnap, 7-ére délelőtt 11 órára a Bihar-kávéház emeleti nagytermébe gyűlésre hívták meg az érdeklődőket s a Cionizmus eszméjének akarják megnyerai a városi zsidóságot. A cionizmus célja a világ zaidóságának az egyesülésével egy zsidó állam létrehozása. Tegnap a Sz—g és a N. N. hasábjain többek nevében dr Fodor Gyula ügyvéd a közönséghez intézett nyílt levélben tiltakozik a Cionista elveknek Nagyváradon való terjesztése ellen, tiltakozik az ellen, hogy a magyar cionizmus általában és a nagyvárad, különösen a magyar zaidóság terhére irassék. Vegül a rendőrség beleavatkozását kéri ez ügyben. Az egybehívók azonban szintén hirlapilag, kinyilatkoztatták, hogy a gyűlést mindenféle politikai vonatkozás nélkül egyedül csak a mozgalom ismeretése céljából jötekonysági akció megindítása végett hívták egybe. Minthogy a városi zaidóság ellenzése nem szűnt meg, pénteken az esti órában még egy nyilatkozatot bocsátottak az egybehívók a nyilvánosság rendelkezésére, melyben tudomásra hozzák, hogy a gyűlés a felhangzott ellentétes nézetek folytán nem lesz megtartva. A dolog vége pedig az, hogy a gyűlést mégis megtartják ma. Az egybehívók nevében Müller Márton és Koós L. Zsigmond helyi lakosok, tegnap bejelentették a kapitányi hivatalnál a cionistagyűlés megtartását, azon hozzáadással, hogy a gyűlés egyetlen tárgya Bokor Armin fővárosi tanár ismeretterj szű előadása a cionista mozgalom kulturális jelentéséről és humanisztikus voltáról. És mert nevezettek bejelentésükben világosan megemlítik, hogy a tervbe vett előadást és gyűlést minden politikai vonatkozás nélkül és pénzügytől kizárásával tartják meg Papolczy Ferencz, tb. főkapitány a bejelentést tudomásul vette és a gyűlés megtartására az

engedélyt megadta, egyben a gyűlés lefolyásának ellenőrzésére Kemény Ignác rendőrbiztosost küldte ki.

* **17 millió kölcsön.** Debreczen város pénteki rendkívüli közgyűlése kisebb ügyek elintézése után a 17 millió beruházási kölcsön tárgyában kimondta, hogy a kölcsönt az osztrák-magyar bankkal megkötik. Első sorban kilencz-fél millió konvertálásra, kétmilliót sürgős beruházásokra fordít, a többit feltételesen megszavazott beruházásokra szükséglet szerint akkor vesz fel, mikor a közgyűlés nagyobb műveleteket, mint csatornázás, vízvezeték, tételként megállapítja.

* **Angyal és ördög.** Vig a társaság, a minthogy jó bor mellett nem is lehet másként. A házigazda, mint főmérnök, szakszerűen kimérte, kinek mennyi bor kell a jókedvig és emelkedett hangulatig? Addig aztán nem is nyugodott, míg lekötő szíveséggel a háromszögellés elvei szerint bele nem kocczintgatta mindenkibe a kellő dózist.

Igy került sorra az uzsonna fénypontja, valami fekete sütemény. A házi kisasszony maga remekelte. Valaki elkeresztelte ördögsüteménynek s természetesen végigdicsérte mind.

A házikisasszony konyhaművészeti diadala teljes volt. Méltán büszke volt a süteményekre annál inkább, mert alig maradt belőlük.

Erre a maradékra is megérkezett a fiskális ur, a ki híres az elkéséseiről. Ő ugyan azt állítja, szándékosan szoktatja magát a késé-hez, mert így a halálos órájáról is el akar késni vagy 100 esztendővel.

A késés dacára most kivételesen nem haragudtak rá; az ördögsütemény sikere mindent kiengeztelt. A házikisasszony diadalmasan boldog mosollyal kínálta:

— Tessék, ördög!

A fiskális nagyot nézett, aztán mosolygott.

— Köszönöm — angyal!

* **Elmebeteg betörő.** A Nagyteleki utcán levő or. h. nr. imaház perselyét tegnapelőtt éjszaka feltörték és kűrtették. A rendőrség még az nap folyamán elfogta Pintér Ferencz sólyomkői illetőségű 30 éves kanortantó személyében a betörőt, kinek előállítására alkalmával 14 korona pénzt talál ak. Minthogy azonban Pintér a rendőrségen igen feltűnően viselkedett, hivatalból megvizsgálták. A rendőrorvosi vizsgálat elmebetegnek minősítette Pintér, miért is tegnap délelőtt bezárították az elmeegógyintézetbe.

* **Diszes temetés.** Tegnap délután helyezték örök nyugalomra az oly váratlanul és ifjan elhalt Janky Antal porhüvelyét. A temetésen jelen voltak a gyászoló családon kívül Huzella Gyula, Mezey Mihály, Frankó Endre, b. Gorup Artur, Schwarcz százados, dr Radó Ignác, dr Bodor Károly, Miskolczy György, Sebestyén Lajos, Hgyási Márton, Molnár Lajos, Papolczy Ferencz, dr Schiff Erő, Beleznay Antal, Cordacsics Ferencz, Hollóssy Dezső, Kaczián Károly, Léway Zsigmond, Fschhof Frigyes, Hollóssy János, Ks Karoly, Elő János, Tóth Zsigmond, dr Fisch Aron, s b. A diszes koporsót elborították a szebbnél-szebb koszorúk. A gyászszertartást Dencs János t. kanonok végezte. A beszentelés után a gyászmenet kivonult az olasz temetőbe, ahol örök nyugalomra helyezték. A remek koszorúk feliratai a következők voltak:

Isten veled — Melanie.

Szeretett gyermekünknek.

Isten veled szeretettel — Kálmán és Gusztáv.

Felejtethetlen Antinknak — Mariska és János.

Felejtethetlen édes atyáknak — Anti, Magda és Sándor.

Igaz rokon szeretettel — Gizi mama és Gizus.

Isten veled — Gabi és Geiza.

Felejtethetlen Antinknak — Sári és Guszt. Gabi, Miczi, Géza és Laczi — Pá — Anti bácsi.

Vagner Mihályné és férje — Rokoni szeretettel.

Csanak József és neje — Antinak.

Szeretett bátyának — Józsi.

Veszprémi Zoltán és neje — Antinak.

Özv. Láposy Ferenczné — Igaz rokon szeretettel.

Anti bácsinak — Hedvig.

Jenő és Margit — Antinak.

Gottschlig Agoston — Igaz rokon szeretettel.

Kobanek Antal és neje — igaz szeretete jeléül.

A diszes temetést Veiszlovits A. és Fia — elő nagyváradai temetkezési intézet rendezte.

* **Kifosztották a vonaton.** Pénteken délután érkezett Püspökladányról Debreczenbe Bardi Zuzsanna nagyváradai asszony s jelentést tett a vasúti rendőrségnek, hogy Nagyvárad és Püspökladány között, a vonaton ellopták 30 korona pénzt. Kényszer utlevelet kért a szegény asszony, hogy hazajöhessen Nagyváradra.

* **A Kakas Márton legújabb számából.**

A zenélő ország.

Eötvös Károly azt mondta, hogy a zenét nem kult váljuk eléggé. Pedig hát kevés ország van muzsikálisabb, mint a miénk!

Először maga a kormány jár elől jó példával, a mikor a nemzet jogos kívánságait *elhegedüli*.

Hasonlóképp a pénzügyminiszter jóvoltából az árverelő *dobok* is sűrűn peregnék.

A félhivatalos lapok ennek ellenére a kormány dicsőségét *kürtölik*.

Arról sem panaszkodhatunk, hogy az országban a reklám *harsonája* nem volna elég hangos.

Temérdek itt a szerencsétlen flótás; s ha most beüt az inség, az adósságunk fizetését még inkább a *nagyharangra* bizzuk.

Tisza István kijelentése szerint egyébként az egész ország részeg, úgy hogy *böghegedünek* nézi az eget.

A miniszterelnök pedig csak azt a régi nótát *verklizi*, hogy csak a közönség boldogit.

Há, kell-e ennél muzsikálisabb ország?

*

Monolog.

Kohn: Hála Istennek, nvertem az osztálysorsjátékon, most még jól bebiztosítom a boltomat és felgyujtom, akkor aztán egész életemre el vagyok látva.

*

Főlöszleges aggodalom.

— Rettenetes a szárazság. Nincs takarmány, a gazdák tele vannak aggodalommal, hogy tartsák el télen állataikat.

— Hát pedig főlöszleges a gazdák a gondolma. Mert a kormány megszabadítja őket ettől az aggodalomtól. Elküldi a végrehajtót és elviteti az állatokat — adóba.

*

Samuka érdeklődik.

— Ugy-e a papa vevői mind madarak.

— Dehog azok!

— Hát akkor miért mondják, hogy a papa megkoppasztja a kuncsaftjait.

Az ötödik osztályban.

Tanár: Mondja kisasszony, a kegyed véleménye szerint a világtörténelemben ki volt a legnagyobb hódító?

Gimnázista leány: Don Juan.

*

Jó tanács.

Fiatal asszony: Jaj dok'or ur, oda vagyok, folyton megrontom a gyomrom, tegnapelőtt a filével tegnap a ros élyossal, ma a csirkével. Lehete ezen valahogy segíteni?

Orvos: Hogyne! Ne maga főzzön nagysád, hanem fogadjon szakácsnét.

Kazánrobbanás. A kis szőlősi határban lévő Orbai pusztán megrendő szerencsétlenség történt. Hétfő óta a gabonacsépléssel foglalkoznak az uradalomban. A munkát az urodalom a saját gépjével végezteti. Hétfőn este átdomás volt ez alkalommal a gépnél alkalmazott munkások sokáig ébren maradtak, ezt egy része be is rugott. Másnap reggel Tóbiás György nevű gépfűnök nem lehetett hasznát venni s ezért a gépész egy Hango József nevű béreslegényt állított a gép mellé, hogy azzal helyettesítse a tüzelőt, a gépész megmutatott mindent a legénynek, s amikor látta, hogy Hango rendszeren végzi a tüzelést és az ezzel járó egyéb teendőket rábizta a gépet, ő pedig lefeküdt a szerkmrába. A gép egyideig fennakadás nélkül dolgozott. Egyszerre azonban egy iszonyu robbanás történt és a gőzartó kazán előtt lévő tüzszekrényt messzire kidobta a kiömlő gőz s az ott álló Hango Józsefet, továbbá C-óki Mihály és Posta Ferencz vízfordó munkásokat a robbanás megölte. A kazánból kiömlő gőz ereje olyan nagy volt, hogy a géptől távolabb álló cséplő munkások közül is többeket leforrázott és összeégetett. Még aznap megérkezett a szerencsétlenség színhelyére Reisz Henrik megyei mérnök, aki megállapította, hogy a szerencsétlenséget a gyakorlatlan fűtő okozta, aki elmulasztott kellő mennyiségű vizet szivtatni a kazánba s emellett az erős tüzeléssel a gőzt túlmagasra fejlesztette. Minthogy a felelőség a gépészt terheli, Adorján Lajos gépészt a rendőrség letartóztatta. A három halottat a törvényszéki kiűldöttek megérkezéséig a helyszínen hagyták.

Gyermekek pusztulása. Nagy szerencsétlenség történt a napokban Verbász közelében lévő csatornában. Az ide nagy szárazság miatt a csatorna zsilipjei le vannak zárva, hogy elegendő vízmenyiség legyen az alacsony vízállás mellett is a hajók leeresztésére. A Verbász közelében lévő zsilipet is zárva tartották már egy hét óta, minél fogva a zsilip alatt lévő mederben csak nagyon csekély víz volt. Ebben a vízben gyermekek fürödtek. Tegnapelőtt délután is egy nagy csoport gyermek fürdött a csatornában. A nap heve elől a fürdőző gyermekek lehúzódtak a csatorna szélén lévő nádalba. A zsilipőr, aki jelzést kapott, hogy felülről hajó közeledik, nem vette észre a gyermekeket és felnyitotta a zsilipet, ahonnan nagy tömegben zuhant le a víz és egyszerre megöltötte a csatornaárkot. A gyermekek, mikor a szerencsétlenséget észrevették, menekülni iparkodtak, de a zuhogó ár elkapta és elsodorta őket. Voltak közöttük többen, akik a zással meekütek a veszedelemből, de ott volt négy kis gyermek is és pedig: Keller Márton, Kelp Jakab, Jövicz József és Hendl Péter 10—12 éves gyermekek, akik nem tudtak úzni, a vízbe fulladtak. A szerencsétlenül járt gyermekek holttestét a víz lesodora egész a szenttamási hidig, ahol még aznap este kifogták őket. Hogy kit terhel a felelőség a szerencsétlenségért, azt a vizsgálat lesz hivatva megállapítani.

Találtak egy piros színtű női gallért és egy zsebkezdőbe némi pénzt. Igazolt tulajdonosaiát vehetik Mendelényi Béla rendőrségi fogalmazónál.

Asszonyok nyári foglalkozása! Minden háziasszony egyik legfontosabb feladatának tekinti, évente legalább is egyszer fehénemű-szekrényét alaposan kűriteni, és minden egyes darabot, — ha az nem is lett használva, — kűresztűmosni. Sok vidéken szokásos a már mosott fehéneműt egy napig a fűre teríteni, a hol a napsugarak azt, szorgalmasan üszés közben fehéritik. Nálunk ez a módszer kevésbé szokásos, attól el tekinthetünk, ha a fehéneműt jó mosószerekkel kezeljük, pl. a Schicht-féle Asszony-dicséret mosószívonttal bűzátjuk, aztán Schicht-féle szinszappannal (Szarvas vagy kulcs-j-gyvel) beszappanozva, jól kimossák és alaposan kűbűitjük. Ajánlatos még a fehéneműt mosás után Schicht-féle fehértő szappannal (vadjézy) »Hattyu a csillagban« kifűzni! A siker minden háziasszonyra

kielégítő lesz. A »Schicht« név kezeskedik minden e név alatt előforduló mosószerek helyes alkalmazása mellett a tisztaság, és kártalanságért, valamint a teljes sikerért. 757.

Z E N E.

Magyar operettek. Ujabbán a külföldi operett-irodalomnak idebenn erős versenytársa akadt a magyaroperett-irodalomban. A magyar zeneszerzők mind erősebben vetik magukat erre a műfajra, mely könnyen ígér dicsőséget, bár ez a dicsőség kissé gyorsan mulandó. Egy marad meg belőle: az, hogy a magyar operett-irodalom emelkedőben van, sőt immár olyan termékei is vannak, a melyek kiállják a versenyt a külfölddel.

Erdemes volt ez operett-irodalom legjellegesebb gyöngyeit összeszedni s gyűjteménybe foglalni. Ezt tette a Könyves Kálmán, mikor kiadta egyalbumban a legjellegesebb magyar operett-árakat, izléses összeállításban, könnyű kidolgozásban.

Az érdekes kötet tartalma a következő:

Barna Izsó, Casanova operettből: Párba j kettős. **Bokor József,** Alamuszi operettből: Borsdal. **Bokor József,** Napfogyatkozás operettből: Tengeresz induló és Sorrentoi dal. **Bokor,** »Harom légyott« operettből: Románcz a naphoz. **Fejér J. nő,** Katalin operettből: Edes, édes álom. **Fejér J. nő,** Katalin operettből: Gárdista induló. **Forrai Miklós,** Egyiptom gyöngye operettből: Mumári induló. **Huszka J. nő,** Tücsök bemenet operettből: Ot ülünk. **Huszka J. nő,** Bob herczeg operettből: D I a kis királykisasszonyról és Hajnali dal. **Konts József,** Talmi herczegnő operettből: Margaréta kűringő. **Mader R. nő,** Kadétkisasszony operettből: Gavotte. **Rosenzweig V.,** Asszonyregiment operettből: Megy a víz. **Stoll Károly,** A izé operettből: Koplé. **Szabados Béla,** Ruka operettből: Belépő, csiánydal. **Szabados Béla,** Kukta kisasszony operettből: Csiz románcz. **Verő György,** A szultán operettből: Románcz és Belépő. **Verő György,** Vragcsata operettből: A legszebb, a legszebb keringő és Magyar induló. **Verő György,** Kűopatra operettből: A nő, az nő és Tű-tű dal. **Verő György,** A bajusz operettből: Alomdal. **Verő György,** A bajusz operettből: Ha vőna.

A kötet remek diszkötésben jelent meg tiz ilyen kötet teszi a Könyves Kálmán zeneműtárát, melynek ára összesen csak 100 korona. Megrendelhető a lapunk hirdetései közt közölt rendelőlapon utján is.

EGYESÜLETEK.

A v. velencei kath. kör ülése. A városi velencei és városi kath. kör választmányja ma, vasárnap, augusztus hó 7-én délután 5 órakor ülést tart.

MULATSAG.

Háziestély a Legényegyletben. A nagyváradi kath. legényegylet ma, vasárnap este tartja meg augusztus havi háziestélyét az egyet Teleky-utcza helyiségében. Az estélyt ünnepélyes tagfűlvétel és pompás kis műsor nyitja meg. A háziestélyre külön meghívók nincsenek kibocsátva. Kezdeté fél 8 órakor. — Az egyet vezetősége felkéri azon új tagokat, kik ma jűnnek ünnepélyes fűlvételre, sziveskedjenek este 7 órára az egyet helyiségében megjelenni.

Igazságszolgáltatás.

Aki gyanúsít, nem vádol. Még 1903. évi szeptember 19-én történt, hogy Erdei Lipót ó-kauzissai kereskedő megjelent a község elűjáróságánál és elpanaszolta, hogy az éjjeli udvaráról ismeretlen tettesek több száz korona értékű rűfosárut loptak el. Mikor a panaszjegyzőkűnyvet felvevő hatóság közeg megkűrdete tőle, hogy nem gyanúsít senkire. Erdei kijelentette, hogy igenis Horn Ferencz és Rába Úriik volt vásári fuvarosaira gyanúsít s kűrte is, hogy tartsanak a két ember lakásán házkutatást. Ez megtűrtént, de semmifűle bűnjelre nem akadtak. A nyomozás sem vezetett eredményre, miért is a két fuvaros ellen megsűntették az elűjrást.

A két fuvaros most már a kereskedű ellen fordult, akit hatóság elűtti rűgalmozás miatt jelentettek fel. A járásbíróság bűnűsnek is mondotta ki Erdei Lipótot a rűgalmozásban és ezért három napi fogházra, továbbá 100 korona pénzbűntetésre ítűlte; ezt a bűntetűt késűbb a törvényszék fűlebbviteli tanácsa is megerűsítette.

A királyi Kuria most alaposnak talűta a vádlott részűrűl benyűjtott semmiségi panaszt, kimondva, hogy a bírűóság tűvesen alkalmazta a bűntűtű törvényt, midűn a vád alapjűal szolgűlű tettűt bűncselekműnynek minűsítette. A vizsgűlat adatai szerint kűtsűgtelen, hogy a kereskedű nem vádolta a fuvarosokat azzal, hogy tűle 400—450 korona értékű rűfos árut loptak, hanem minthogy a gya újat fejzete ki és a házkutatás elrendelűsét kűrte: a királyi törvényszékűnel az a jogi nűzet keletkezett, hogy a kereskedű az elűjrással vádolt.

Ezt a jogi nűzetet nem lehet helyesnek elfogadni, mert még nem vádol az, a ki a sűrelműre tűnyleg elűkűvetett bűncselekműnyt a kűteles jogaegeűly igűnybevűtele cűzűljűbűl és jogos magánérűdekbűl a hatűsűagnak tudoműsára hozza s gyanűjának alapjűat is megjelűlűve, a hatűsűagi elűjrással sikerűt jűhűszeműten elűmozdítani tűrekszik.

A kereskedű ennűl nem tett egyebet. Igaz, hogy kűrte a házkutatás elrendelűsét, azonban ezt a hatűsűag nem volt kűteles megteenni, ha csak a gyanűt nem talűta alaposnak, vizűnt ha a gyanűt alapos volt, akkor a házkutatást a hatűsűag a Bp. 173. 177. és 180. §-ai szerint a kereskedű kűrelme nélkűl is kűteles volt elrendelni.

A vizsgűlat adatai szerint a kereskedű még gondatlansűgot sem kűvetett el akkor, mikor valűsűűűsűgeen alapűű gyanűjának kifejűzűst adott, így hát bűntűtetendű cselekműnyt nem kűvetett el s ezért a vád alűl teljesen fűl kellett menteni.

S P O R T.

Lűverseny a nagyváradi gyepen.

A Biharvűrűmegyei gazdasűgi egyesűlet versenyt rendezű bizűtsűaga nagyban buzgűlkűdik műr az idei versenyek sikere érűdekűben. A versenyeket a nagyváradi gyepen szeptember 17 és 18-án tartjuk meg. A nevezűsi zárnap szeptember 7-én este 8 óra. A verseny fűltűtűleit a rendezű bizűtsűag a kűvetekűzűkben állapította meg:

Elsű nap, szombat, szeptember 17.

I. Elűdű verseny. 1300 kor. egyletű dij 1000 kor. az elsűnek, 200 kor. a műsűdiknak 100 kor. a harműdiknak. Tűvűlsűg kb. 1600 műter. A gyűztes 2000 koronűűrt árverűs utjűn elűdű, minden 200 koronűűrt, melylyel olcsűűbűben elűdűnak jelentűtik, 1 kg. engedműnyben rűszesűl. Miniműlis elűdűsi ár 600 kor. Az árverűsi tűbbet fele a műsűdik lűű, fele a verseny pűnzűtűrű.

II. Ūrűgdű akadűlyverseny. 1800 korona elűl 1000 korona a földművelűsűgyű miniszűrű

ter díja, 800 korona Urlovasok szövetségének díja, ebből 1500 korona az elsőnek, 200 korona a másodiknak, 100 korona a harmadiknak. Távolság kb. 4200 méter.

III. Szentmártoni gátverseny. 1800 korona, ebből 1500 korona adva a Magyar Lovar Egylet által, a részére a földművelésügyi miniszter ur által engedélyezett subventióból. 300 korona egyleti díj, 1500 korona az elsőnek, 200 korona a másodiknak, 100 korona a harmadiknak. Távolság kb. 2800 m.

IV. Zerge akadályverseny. 1200 korona, ebből 1000 korona a földművelésügyi miniszter ur díja, 200 korona, egyleti díj 900 korona az elsőnek, 200 korona a másodiknak, 100 korona a harmadiknak. Távolság kb. 4200 m.

V. Bonékuli díj. 1800 kor. Ebből 1500 kor. adva a Magyar Lovar Egylet által a részére a m. kir. földművelésügyi miniszter ur által engedélyezett subventióból. 300 korona egyleti díj 1500 korona az elsőnek, 200 kor. a másodiknak, 100 kor. a harmadiknak. Távolság kb. 2000 m.

VI. Nagyváradi díj. 1000 korona, adva Nagyváradi városa által. 800 kor. az elsőnek, 200 korona a másodiknak. Távolság kb. 1600 m. Futhat minden biharmegyei agarász egyleti tag tulajdonában levő Biharmegye vagy Nagyváradi város területén ellet és nevelt 3 év és idősb felvér, mely 1904. évben 900 korona, vagy azt meghaladó értékű versenyben, mint 1., 2. és 3-ik helyezve nem volt.

Második nap, vasárnap, szept. 18.

Eladó verseny. 1800 kor. egyleti díj. 1000 korona az elsőnek, 200 korona a másodiknak, 100 kor. a harmadiknak. Távolság kb. 1800 m. A győztes 2000 koronáért árverés után eladó, minden 200 koronáért, melyet olcsóbban jelentek eladónak, 1 kg. engedményben részesül. Minimális eladási ár 600 kor. Az árverési többlet fele a második lóé, fele a versenypénztáré.

II. Nagy akadályverseny. 2200 kor., adja az Urlovasok Szövetsége. 1800 kor. az elsőnek, 300 kor. a másodiknak, 100 kor. a harmadiknak. Távolság kb. 5000 m.

III. Bihari gátverseny. 1000 korona. Adva Biharmegye által. 800 kor. az elsőnek, 200 kor. a másodiknak. Távolság kb. 2400 m. Futhat minden biharmegyei agarász egyleti tag tulajdonában levő Biharmegye területén ellet és nevelt 3 éves és idősb felvér, mely 1904. évben 900 korona vagy azt meghaladó értékű versenyben, mint 1., 2. és 3-ik helyezve nem lett.

IV. Hadsereg akadályverseny. 1300 kor. Ebből 1000 kor. Urlovasok szövetsége díja. 300 kor. egyleti díj. 1000 kor. az elsőnek, 200 kor. a másodiknak, 100 kor. a harmadiknak. Távolság kb. 4200 m. A cs. és kir. közös hadsereg és mindkét honvédség tényleges szolgálatában álló tisztjai és tiszthelyettesei tulajdonában levő és tényleges szolgálatban álló tisztek és tiszthelyettesek által lovagolandó 4 éves és idősb belföldi lovak számára.

V. Iklódi gátverseny. 1200 kor., ebből 1000 kor. m. kir. Földművelésügyi miniszter díja 200 kor. egyleti díj. 900 kor. az elsőnek, 200 kor. a másodiknak, 100 kor. a harmadiknak. Távolság kb. 2800 m.

VI. Vigasz verseny. 1100 kor. egyleti díj. 800 kor. az elsőnek, 200 kor. a másodiknak, 100 kor. a harmadiknak.

Általános feltételek:

1. Az akadály, gát és sikversenyekre a Magyar Lovar Egylet és Jockey Club für Oesterreich verseny szabályai mérvadok.

2. Minden urlovas, ki sem gát, sem sik, sem akadályversenyt nem nyert, 5 kg. engedményben részesül.

3. Belföldi felvér ló, minden egy sik, gát, vagy akadályversenyben 5 kg. engedményben részesül mindaddig, míg 3 versenyt nem nyert. Ezen kedvezmény nem vonatkozik a kizárólag felvéreknek kiirt versenyekre.

4. Sikversenyben kanczák és herélték 1 1/2 kg. súly engedményben részesülnek.

5. Három nevezés, vagy nincs verseny.

6. Walkover esetén a díjnak felé adatik ki.

7. Az összes versenyekben csak urlovasok vehetnek részt és lovagolni csak színekben vagy egyenruhában szalaggal lehet. A versenyszínek használata a Nagyváradi díjnál, valamint a Bihari gátversenynél nem kötelező.

8. Nevezéseknél a súly és verseny színek, valamint az egyenruha szalag színe határozottan megjelölendő.

9. Minden induló ló 10 gyeppénzt és minden indulásért 5 kor. start pénzt fizet.

10. Minden lóért, mely direct a strathoz vezetettik 20 kor. fizetendő.

11. Pőszállítások csak az 1904. év versenyek elért eredmények után számíttatnak.

12. Minden pénzdíjből a verseny pénztár javára 5% levonatik.

13. Minden versenyben csak egyleti tagok lovai indulhatnak.

14. A beiratási díjak legkésőbb az illető versenyre való kimátszáskor a versenytitkárnál befizetendő.

15. Nevezési zárnap 1904. szeptember 7-én este 8 óra.

16. Nevezői lehet Weingärtner Andor egyleti titkárnál Nagyváradi, Nagy Sándor utca 4.

Nagyváradi, 1904. május hó 25.

A nagyváradi verseny-egylet igazgatósága.

NYILTTER.*

Lakás.

1. 3 utcai szoba parquettel, 1 udvari szoba, előszoba, fürdőszoba, cseléd-szoba, kamara, mosókonyha, pincze; Kórház-utca, 11. számú újonnan épülő házban nov. 1-re kiadó.

Értekezhetni

880

Özv. Waldmann Lajosnál,
Fő-utca 14.

Kávéház megnyitás.

A nagyérdemű t. közönség és tisztelt vendégeimet van szerencsém értesíteni, miszerint kávéházi üzletem megnyitása és átalakítását a modern üzleti kívánalmaknak megfelelőleg befejeztem és azt Bebe Károly előnyösen ismert primás vezetése és ifj. Hamza Miska gondokás közreműködésével

tegnap, 1904. auguszt. 6-án

megnyitottam

és rendeltetésének átadtam.

Amidőn ezt szíves tudomásra hozom, egy alkalommal megköszönve a t. közönség eddigi szíves támogatását, tisztelettel kérem engem ebben továbbra is részesíteni; én mint eddig, úgy ezután is minden törekvésemet oda irányítom, hogy tisztelt vendégeim igényeit teljesen kielégíthessem.

Tisztelettel

Stern Sándor.

a Széchenyi kávéház bérletje

Kiadó lakások.

Orbán Ignác áldás-utcai házában november hó 1-től lakások bérelhetőek. E hó 9-én délután és 10-én egész nap a tulajdonos az építkezés színhelyén található.

TAVIRATOK.

A pécsi püspöki szék betöltése.

Budapest, aug. 6. (Saját tud. táv.)

A pécsi püspöki szék betöltése halasztást szenved, pedig úgy volt, hogy a kormány e tekintetben megegyezésre jutott már a római Kuriával. A halasztás oka állítólag egy sajnós indiszkréczió, ami miatt X. Pius vonakodik acceptálni a kormány jelöltjét.

A király elé vetette magát.

Ischl, aug. 6. (Saját tud. távirata.)

A király elutazása előtt egy nyomorék ember, a ki botra támaszkodott, a király lábai elé vetette magát és kérvényt akart átnyújtani neki. A kíséret azt hitte, hogy merényletet akart elkövetni a király ellen, hogy a botot nála látta. Csakhamar azonban meggyőződtek róla, hogy eszé ágában sem volt merénylet elkövetése a nyomorék embernek. Állítólag a király így szólt, mikor elakarták hurczolni.

— Ne bántsák azt az embert.

Megállapították róla aztán, hogy Eckselberger József volt vasuti munkás, ki egy időben kavicsbányában dolgozott, de lezuhant a bányában és azóta nyomorék.

A trónörökös Rómániában.

Budapest, aug. 6. (Saj. tud. táv.)

Ferencz Ferdinánd trónörökös szeptember hónap második felében a román király vendége lesz több napig a királyi család szinajai kastélyában, mely alkalommal tiszteletére a román király nagy vadászatot fog rendezni.

Nagy tűz a fővárosban.

Budapest, aug. 6. (Saját tud. táv.)

A IX. kerületi Ferencz-városi dohánygyár harmadik emelete ma délután kigyulladt. A nagy szárazság és gyulekony anyagok felhalmozottsága miatt az egész emeleten végig egyszeriben elterjedt a tűz. A tűzoltóság nyomban kivonult a helyszínére, de nem boldogult az irtózatos elemmel. Negyed négykor a harmadik emelet nagy robajjal lezuhant. A Mária Terézia laktanya tűzérsege is kivonult. Az oltást gőzfecskendőkkel végezték, de a tüzet csak 5 óra felé bírták lokalizálni. Egy tűzoltó bennégett, egy meg megsérült. A hatalmas épület egyharmad-része leégett. A kár kétmillió korona. Összesen 3 ezer métermázsza dohány égett oda.

Törökország és Amerika.

Washington, aug. 6. A Törökországhoz

való viszony kialakítása érdekében Hay állam-

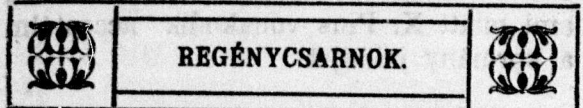
titkár megszakította nyári szabadságát és egy hétre visszatért. A Roosevelt elnöklésével ma tartott kabinetülésen beható megbeszélés tárgyává tették a Törökországgal való viszonyt, a kormánykörök kedvezőlenül érinti a porta halogatása.

Korela.

Baku, augusztus 6. Egy kolera eset fordult elő.

A burok nem engednek.

London, aug. 6. A Morningpost jelenti Pretóriából: A bur vezetőférfiak nem akarták elfogadni a kormány azt a javaslatát, hogy a törvényhozó testület egyharmadát kinevezzék és kétharmadát választsszák. Kijelentik, hogy más nem fogadhatnak el, mint teljes képviseleti kormányt.

REGÉNYCSARNOK.

A brixtoni rejtély.

— Bűnügyi regény. —

Írta: A. C. D. (Angolból.)

82

Kiöntötte a keveréket egy csésze aljába, s odatette a kutya elé, mely csakhamar folnyalva azt egészen . . .

Sherlock Holmes komolysága annyira hatott ránk, hogy mindnyájan némén, szólanul ültünk ott, lesve a kis kutyát várva a remélt, megdöbbentő eredményt . . . Amde mi se történt . . . A kutya ott hörgött, libegett a szőnyegen; de nyilvánvaló volt, hogy se jobban, se rosszabbul nem lett a pirulától.

Holmes elővette az óráját, s amint a percek eredmény nélkül multak egymásután, csendes csalódás és bosszúság tükröződött arczán. H ropdálta ajkait, idegesen dobolt ujjaiival az asztalon s mindenképen meglát-szott rajta a roppant türelmetlenség. Oly nagy volt az izgatottsága, hogy valósággal sajnál-tam őt, míg a két detektív gonyosan mo-solygott, s egyáltalában örülni látszott Holmes kudarczán.

— Az nem lehet pusztá véletlen! — ki-áltott föl végre Holmes és felugorván a széké-ről, nagyleptekkel, magából kikelve járt föl alá a szobában. Lehetetlen, hogy mind ez pusztá véletlen legyen . . . Ugyanazok a pirulák, melyek már a Dreber esetében is győzököttem megkerünek a Stangerson szobájában . . . Es most nincsen hatásuk! . . . Mit jelenthet ez? . . . Semmi esetre sem azt, hogy egész logikám és köve kezettem téves. Ez lehetetlen. P dig ez az átkozott kutya meg sem érzi . . . Ó, meg-vant megvan! . . .

Valósággal rárohant a másik pirulára, ketté vágta azt is, vízben föloldta, tejet kevert hozzá, s oda tartotta a kutyának . . . Alig nyelt le egy kortyot a boldogtalan állat, rögön vo-naglani kezdett, s pár pillanat alatt ugy meg-dermedt, mintha villám sújtotta volna le.

Sherlock Holmes mélyen fölélékzett, s megtörölte verejtékező homlokát.

— Nagyon kishü voltam, — mondta föl-sóhajva. — Pedig tudnom kellett volna, hogy-ha bármily esemény nem illik bele a következ-tetések hosszú láncolatába, ez annak jele, hogy az illető ténynek még egyféle magyarázata van. . . . E két pirula közül az egyik ártalmatlan, a másik a leghalásosabb mér-g . . . Ezt tud-nom kellett volna, még mielőtt az orvosságos skautnyát láttam.

Anyira meglepőnek találtam Holmes sza-vait, hogy szinte kétkedni kezdtem, vajon jó-zanul beszé-e? . . . Ámbár a kutya, mint állí-tásának fényes bizonyítéka ott f küdt előttem . . . U y rémlett, hogy a kőd egyre osz-ladozik

agyamban és halványan már magam is sejtteni kezdtem a valót.

— Önök furcsának és különösnek talál-ják mindezt — folytatta Holmes a két detek-tívhez fordulva — mert önök már a nyomozás kezdetén sem törődtek az egyetlen biztos fo-nállal, mely a kezökben volt. (Folyt. köv.)

KOZGAZDASAG.

Az Aradhegyalja vasutja.

A filloxa pusztulá-a óta rekonstruált aradhegyaljai szőlők birtokosai megfeszített erővel igyekeznek olykép berendezkedni, hogy a rekonstrukcióból reájuk háramlott súlyos terhek elviselhetőek legyenek. A borértékesítés egyik nagy akadálya volt azonban eddig az, hogy a Hegyalja mentén elhaladó vasut való-sággal elkerüli a szőlőket. Ezért merült fel egy modern közlekedési eszköz létesítésének szükségére, amely a megmunkált 4000 holdnyi szőlővidéket összekösse Araddal, mint a leg-főbb borpiaccszal. A vasut érdekében Lócs R-zső aradváro-i tanácsos vezetése alatt kül-döttség jart a fővárosba, mely Tallián Béla földművelésügyi miniszter és Serényi Béla gróf államtitkárt kereste föl s kerete a mi-niszternek jóakarátát. A miniszter megígérte pártolását s a kérelem kedvező elintézését. A vasut így biztosítva lesz. Mhelyt az engedé-lyezési eljárást megkezdik, építik a vasutat.

Értéktőzsde.

Budapest, aug 6.

Oszták hitel	— — — — —	686,50
Magyar hitel	— — — — —	749,50
Állmvasut	— — — — —	694,—
Rimamurányi	— — — — —	488,—
Magyar jelzálog	— — — — —	585,95
Salgótarjáni	— — — — —	—
Wagon-kölcsön	— — — — —	—

A szerkesztőért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Apáca-utca 3. szám

Művek

folyóiratok, hirlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:

izléses kivitelben
mindennemű

nyomdai munkákat
jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfejek,

számlák, falragaszok,
báli meghívók,
tánczrendek, étlapok,
naptárak,
palaczkfeliratok,
névjegyek,
gyászlapok
stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

Eladó gázmotor.

Egy jókarban levő, jelenleg is működő 2 lóerejű

gázmotor

jutányos áron eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

500 forintot

fizetek annak, a ki Bartilla

vízének használata mellett, üvege 35 kr. ha ismét fogfájást kap vagy a szája bűzlös! (Csomagolásért kb. 10 kr.) Bartilla A. örökössei (E. Winkler) Wien, 19. 1. Sommergasse 1. Kapható Nagyváradon Vadász Albert drogueriájában Fő-utca, Nyíry György, Molnár Lajos orvosi gyógyszerárában. Berettyó-Ujfaluban Irajánovits Antal gyógyszerárában. Kérjük határozottan mi denütt Bartilla-féle fogvizet Hamisitványok feljele 16i jól d jasztatnak.) Oly helyekre, hol nem kapható bérmentve küldök 5 üveget 2 forint 60 kr-ért.

Az Amerikai Áruház olcsó árakban utólérhetetlen.

Mindenkit kellemesen érint az a szépen összeválogatott nagy rőfös- és rövidáru raktár, ami az „Amerikai Áruház”-ban van.

De különösen most fehér és színes batisztokban, delainek, grenadin és paplanokban; továbbá gyönyörű túll és valanse csipkékben és hozzávalókban felülmulhatatlan a raktár.

Tisztelettel. 617

„Amerikai Áruház”,

Nagyvárad,

Olaszi, Fő-utca, -Bazár- -épület.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy évek óta fennálló

vegyszeti ruhatisztító intézetemet

jelenleg a

Teleky-utca 418/26. sz. alatt

vezetem.

Gőzgépekkel berendezett tisztító intézetemben minden e szakmába vágó munka saját felügyeletem alatt tisztítódik, mivel főtörekvésem, hogy a közönség megelégedését és pártfogását minden tekintetben kiérdemeljem.

Tisztítok: mindennemű férfi és női felsőruhát, akár milyen díszes toilleket jótállás mellett a legrövidebb idő alatt a legjutányosabb árban.

Selyemruhák, cretonok, zephírek és batisztok minden színben tisztítás után mint csaknem újjak kerülnek ki műhelyemből.

Egy öltöny vasalás 1 korona.

A közönség pártfogását kéri teljes tisztelettel:

STEINER M.

vegyi ruha-tisztító,

Nagy-Teleky utca 418/26.

Vidéki szülők figyelmébe!

A nagyvárad középiskolai tanintézetek igazgatóságainak ellenőrzése alatt álló

Deák Otthon

(Internatus)

Nagyváradon

a főgymnáziumot, főreált, felső kereskedelmi iskolát és polgári iskolát látogató növendékek számára.

A kor igényeinek megfelelő modern berendezés, egészséges ellátás, a családi otthont minden tekintetben pótló czéltudatos bánásmód, gondos nevelés, szakszerű tanulmányi felügyelet. Mérsékelt díjazás.

Felvétel a nevelés alaposága és sikere érdekében csak korlátozott számban.

Részletes prospektusokat kívánatra készséggel küld

FÜRST S.,

okl. pedagógus, tiszteletudjados.

Minden iránybani felviságosítással készséggel szolgál: Nagyváradon

Sebő Imre, könyvkereskedő. 825. Telefonszám: 276.

Schicht-szappan

„szarvas”

vagy

„kulcs”

Jegygyel

legjobb, legkiadósabb s ennél fogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrésztől mentes.

Mindenütt kapható!

!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht” névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!

U J ! S z e n z á c z i ó s ! U J !

KARDOS LIPÓT

szerencsebazárja Nagyvárad, Szt.-László-tér 1. sz.

T. helybeli és fürdő közönség figyelmébe!

Van szerencsém a t. fürdő közönség szives tudomására hozni, Nagyváradon Szt. László-téren egy a mai kor igényeinek megfelelő

S z e r e n c s e B a z á r t

rendeztem be, hol óriási raktárt tartok: játék-, díszmü-, ajándék-tárgyak, mindenféle szobadiszek-, női- és férfi fehérneműek, újszülött gyermekeknek kelengyék, nyakkendők, sétabotok, nap- és esőernyők, férfi torna övek és ingek, úszónadrágok, torna és komót cipők, női és férfi harisnyák, továbbá férfi és gyermek sapkák, fürdő kalapok, nagy raktár: Solingeni zsebkésekből. Tajték áruk, szivar és pénzlárczák nagy választéka, férfi szalmakalapok, mosó kötények, dísz és fekete női kötények, utazó táskák, gummi különlegességek, pipere cikkek. És baba javítást elvállalok.

A midőn a legfigyelmesebb kiszolgálásról, szolid olcsó árakról előre is biztosítom, becses látogatását kérve vagyok

kiváló tisztelettel

Kardos Lipót, szerencse bazárja
Szent.-László-tér, (Kiss Károly mellett.)

Gyermekek fekvő- és ülőkocsik. Utazó kosarak és láda kofferek.

A
**„Központi Takarékpénztár“ rész-
 vénytársaság**

Nagyvárad, Olaszi

Színház- és Szilágyi-Dezső-utca sarkán Adorján Emil ház

Törlesztéses

jelzálogkölcsonöket nyujt

10, 15, 20, 25, 30, 35, 40 és 50 évi
 visszafizetésre.

A kölcsönöket a legolcsóbb kamattal
 mellett folyósítjuk és a legrövidebb idő
 alatt bonyolítjuk le.

A törlesztéses kölcsönöket záloglevél
 alapján nyujtjuk, azonban a záloglevele-
 ket teljes névértékben számoljuk el, azaz
 a kölcsön teljes összegben fizettetik ki.

*Drága kamatozásu kölcsönök he-
 lyett olcsóbb kamatozásu kölcsönöket
 bélyeg és illeték mentesen nyujtunk.*

Kölcsönöknél hiteles telekkönyvi ki-
 vonat, hiteles telekkönyvi birtokiv, eset-
 leg községi becsü bizonyítvány beküldése
 elegendő.

A „Központi Takarékpénztár“
 részvénytársaság.

A Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság Nagyváradon.

Részvénytökeje teljesen befizetett félmillió kor.

Betéteket elfogad előnyös feltételek mellett könyvecskékre vagy
 folyószámlára.

Leszámitol magán- és üzleti-váltókat a legmérsékeltebb kamat-
 láb alkalmazása mellett.

Előleget nyujt értékpapirokra *zálogkölcson* vagy *folyó számla*
alakjában.

Vesz és elad tőzsdén jegyzett értékpapirokat és bevált értékpapir
 szelvényeket és sorsolt értékeket.

Kézi zálogosztályában (Kossuth Lajos-utca 4 sz. földszint) pénz
 előleget nyujt *arany és ezüst tárgyakra* valamint *mindennemü ingósá-
 gokra* a törvény által megszabott kamat mellett

Rövid vagy hosszabb lejáratu közönséges vagy törlesztéses jelzálog
kölcsonöket nyujt

ház és földbirtokokra

esetleg drága kamatozásu kölcsönöket konvertál 500 koronától kezdve

10—50 évi visszafizetésre a legolcsóbb kamat és tőketörlesztési hányad

831

mellett, gyors lebonyolítással.

KALENDA JÁNOS

varrógép- és kerékpár-raktára

Nagyváradon, Szent László-tér,

holdas templom mellett.

A legujabb Puch és Helical kerékpárok

és kerékpár alkatrészek megérkeztek.

Kerékpárok és varrógépek javítása jutányosan
 eszközöltetik.

Mindennemü varrógépek és varrógép alkatrészek
 nagy raktára.

Hatóságilag engedélyezett

VÉGELADÁS!

Más vállalat miatt az üzlet teljesen feloszlik.

ÜZLETHELYISÉG IS KIADÓ.

SERÉNYI M. Szt.-László-tér, Sas-szálloda kapuja mellett.

Az összes raktáron lévő árukat gyári áron alul is eladom. U. m: valódi *tajlékpipák és szipkák, solingeni zsebkések*
 és *borotvák esőernyők, sétatálcák, dohány, szivar- és pénztárczák, evőeszközök, tálcák, gyermekjátékok, harmoni-
 kák, sérvkötők, különlegességek és mindenféle kefeáru, illatszerek, fapipák, francia-babák' iskolatáskák, pi-
 paszárak, fésük, flóta, pikula, hegedük és hegedü-vonók, és hurok, piaczi táskák, férfi ingek, lábravalók, kezelők,
 gallérok, nyakkendők és harisnyák, külf. kosarak, kézi, asztali és zsebtükrök, külf. szemüvegek stb. stb. Kitünő
 Singer varrógépek mesés olcsó árban.*

Csak rövid ideig